

ERŐSEBB KÖZÖSSÉGEK, VIRÁGZÓ RÉGIÓK

AZ ENERGIAKÖZÖSSÉGEK SZEREPE
A NEMZETI ÉS REGIONÁLIS PARTNERSÉGI
TERVEKBEN

TÁJÉKOZTATÓ

REScoop.EU

Az energiaközösségek jelentős társadalmi és területi hatással bírnak, és a nemzeti és regionális partnerségi tervek alapköveinek kell lenniük

A 2018/2001 irányelv (a megújuló energiaforrásokról szóló II. irányelv, vagy REDII) és a 2019/944 irányelv (a belső villamosenergia-piacról szóló irányelv, vagy IEMD) úrafogalmazása megteremtette a megújulóenergia-közösségek és az állampolgári energiaközösségek fogalmát, mint az energiaközösségekre (EK) vonatkozó két jogi meghatározást, és jogot biztosított számukra az energiapiacra való részvételre. Ezeket a tevékenységeket azután a FitFor55 csomag keretében tovább bővítették, beleértve a felújításokat, a fűtést és hűtést, valamint az energiaszegénység enyhítését.

Az EK-en keresztül az állampolgárok, a kisvállalkozások és a helyi önkormányzatok közösen hozhatnak létre helyi megújulóenergia-projektek, elősegítve ezzel az igazságos energiaátmenetet helyi szinten.

+ 8,000

az EK-ek száma Európában, az ESPON TANDEM projekt, a mai napig legátfogóbb térképezési projekt mérései alapján.

1 100€/év

az az összeg, amelyet egy uniós háztartás megtakaríthat az energiaközösségben való részvétel révén.

10%/év

átlagos energiafogyasztás-csökkenés az energiaismeretek bővüléséből fakadó magatartásváltozásoknak köszönhetően.

74%

-a társadalmi célokat tűz ki maga elé, amelyek gyakran az energiaszegénység leküzdéséhez kapcsolódnak.

Az EU villamosenergia-igényének

45%

-át 2050-re az energiaközösségek fedezhetik

Ellátásbiztonság

Különböző közösségi energiaszolgáltatók **az energiaválság idején** képesek voltak **korlátozni vagy a piaci ár alatt tartani az árakat**, mivel saját tulajdonú megújuló energiaforrásokból tudták biztosítani tagjaik teljes igényét. A tárolási lehetőségekkel és a rugalmassággal párosulva **az EK-ek helyi rezilienciát és ellátásbiztonságot tudnak teremteni**.

Hogyan járulhatnak hozzá az energiaközösségek a nemzeti és regionális partnerségi tervek céljainak eléréséhez

2025 júliusában az Európai Bizottság közzétette az új átfogó „Európai Alap a gazdasági, társadalmi és területi kohézió, a mezőgazdaság és a vidékfejlesztés, a halászat és a tengerpolitika, a jólét és a biztonság érdekében” létrehozásáról szóló rendelettervezetét. Most minden tagállamnak meg kell fogalmaznia „nemzeti és regionális partnerségi tervét” (NRPP)

A NRPP célkitűzései	Kapcsolat az energiaközösségekkel
 „Az Unióban fennálló regionális egyensúlytalanságok és a leghátrányosabb helyzetű régiók elmaradottságának csökkentése”	Az EK-ekből származó tőke helyben marad: • A közösségienergia-projektek a magánprojektekhez képest kétszer-nyolcszor több hasznot hoznak a helyi gazdaságoknak. • Az EK-eknek nyújtott 1 euró állami támogatás 50 euró gazdasági hasznot generál a terület számára. Minden közösségienergia-projektbe befektetett 1 euró állami támogatás 40–60 euró magántőkét vonz. Összességében az EK-ek 2030-ig akár <u>176 milliárd eurót</u> is mozgósíthatnak az energiaátmenet érdekében. Az EK-ek helyi munkahelyeket és gazdasági lehetőségeket teremtenek, megerősítve a maradás jogát.
 „A minőségi foglalkoztatás, az oktatás és a készségek, valamint a társadalmi befogadás támogatása érdekében”	Az EU-szerte működő közösségi energiatermelők 4800 teljes munkaidős álláshelyet teremtenek. (A LIFE ENERCOM Facility projektből származó extrapoláció.) Az EK-ek a zöld és digitális készségek inkubátorai lehetnek, mivel: • megismertetik tagjaikkal a digitális és rugalmas berendezéseket (pl. keresletre való reagálás, akkumulátoros tárolás, hálózatok) • oktatják tagjaikat, hogy megértsék energiaszámláikat, fogyasztói jogaikat, és hogy hogyan vehetnek aktívan részt az energetikai átállásban • fejlesztik a polgárok készségeit, hogy olyan témákban szerezzenek képesítést, mint például a lakásfelújítás

Hogyan járulhatnak hozzá az energiaközösségek a nemzeti és regionális partnerségi tervek céljainak eléréséhez - folytatás

A NRPP célkitűzései	Kapcsolat az energiaközösségekkel
 „a KAP végrehajtásának támogatása érdekében”	Ahogy a Bizottság <u>vidéki energiaközösségek tanácsadó központja</u> kiemeli, az EK-ek: • diverzifikálhatják a mezőgazdasági termelők jövedelmét (pl. a maradék biomassa energiaként való értékesítésével) és csökkenthetik működési költségeiket (pl. agro-napenergia segítségével) • lehetőségeket teremthetnek a vidéki térségekben, különösen a fiatalok számára, erősítve ezzel a társadalmi kohéziót
 „az Unióban a demokrácia védelme és megerősítése, valamint az uniós értékek fenntartása érdekében”	Az EK-ek a demokrácia iskolái, mert irányítási modelljük megismerteti az állampolgárokat a részvételi döntéshozatali folyamatokkal. Emellett elősegíthetik az állampolgárok és a helyi hatóságok közötti szoros munkakapcsolatot. Az egyenlő részvétel támogatása révén az EK-ek enyhítik az életkorral, nemmel, társadalmi háttérrel stb. kapcsolatos különbségeket. Döntő fontosságú, hogy a közvetlen részvétel révén az EK-ek elősegítik a megújuló energiaforrások társadalmi elfogadását. • Európa-szerte <u>a megkérdozettek 61%-a</u> mondta, hogy valószínűleg csatlakozna egy energiaszövetkezethez. • Az Egyesült Királyságban <u>a lakosság 62%-a</u> támogatna egy közösségi tulajdonú megújulóenergia-projektet a saját területén, míg a magántulajdonú projektek támogatottsága 40% lenne.

Az alábbiakban áttekintjük az EK-ek számára releváns rendelettervezet cikkelyeit

6. CIKK

Partnerség és többszintű kormányzás

Az EK-eket be kell vonni az NRPP kidolgozásába. Különösen fontos, hogy az EK-ek nemzeti koalíciói is részt vegyenek a terv végrehajtásának felügyeletére létrehozandó monitoring bizottság(ok) munkájában.

22. CIKK

Az NRPP követelményei

A tagállamoknak igazolniuk kell, hogy NRPP-jük összhangban van a nemzeti energia- és klímatervvvel (NEKT),

amely már részletes információkat tartalmaznak az EK-ek támogatására irányuló intézkedésekről.

- Ebben az értelemben a tagállamok **az EK-eket a társadalmi kohézió eszközeként használhatják fel, különösen a kevésbé fejlett és átmeneti régiókban.** Lehetővé kell tenni a helyi önkormányzatok számára, hogy az állampolgárokkal együtt megvalósítsák a megújuló fűtés, az árammegosztás, a megosztott elektromobilitás és a lakásfelújítások terén indított projekteket.
- A teljesítményrendelet 191. mutatója kifejezetten említi az EK-eket, amelyek 100%-ban éghajlati és 40%-ban társadalmi együttműködéssel rendelkeznek. Ez azt jelenti, hogy az ilyen beruházások **beszámíthatók** az NRPP-kben a **14%-os társadalmi célú elkülönítésbe és a 43%-os éghajlati célú elkülönítésbe.**

A tagállamoknak foglalkozniuk kell az európai szemeszter országspecifikus ajánlásaival

A Bizottság következetesen azt ajánlja, hogy az EU-országok fogadjanak el **támogató intézkedéseket az EK-ek számára.**

26. CIKK

Az uniós eszköz végrehajtásáról.

Az uniós eszköz célja az uniós szinten hozzáadott értéket képviselő, határokon átnyúló intézkedések támogatása. A támogatható tevékenységek között szerepelnek a „LIFE-tevékenységek”. Az uniós eszköznek ezért támogatnia kell az **EK-eket közös, innovatív szolgáltatások kidolgozásában, amelyek különböző tagállamokat fednek le** (pl. online egyablakos ügyintézési pontok vagy az energia-önfogyasztás maximalizálását szolgáló eszközök).

Az alábbiakban áttekintjük az EK-ek számára releváns rendelettervezet cikkelyeit - *folytatás*

35. ÉS 76. CIKK

*A közös agrárpolitikáról
és a közösség által
irányított helyi
fejlesztésről*

Az agro-fotovoltaikától a biopelletekig az **EK-ek segíthetnek a mezőgazdasági termelőknek jövedelmük diverzifikálásában, az éghajlat-politikai intézkedések előmozdításában és a társadalmi kohézió építésében.** Támogatni kell őket, mint a közösség által irányított helyi fejlesztés szerves eszközét, különösen a vidéki térségekben.

74. ÉS 75. CIKK

*Területi és helyi
együttműködési
kezdeményezésekről,
valamint integrált területi
és városi fejlesztésről.*

Az **EK-k minden régióban kulcsfontosságú eszközök lehetnek a területi fejlesztésben, összhangban az EU napenergia-stratégiájának céljával, amely szerint minden 10 000 főnél nagyobb településen egy EK-nek kell működnie.** A helyi hatóságok partnerségre léphetnek a közösségi energiaügyi szakértői szervezetekkel, és egyablakos ügyintézési pontokat hozhatnak létre, hogy alulról felfelé építkező, helyhez kötött megközelítéssel segítsék a polgárokat az energetikai átállásban.

80. ÉS 82. CIKK

*A szociális éghajlati
alapról és a
modernizációs alappal
való szinergiákról*

Jelenleg **több mint 650 közösségi fűtési és hűtési projekt működik Európában, amelyek több mint 1,9 millió uniós polgár számára biztosítanak stabil és tiszta hőenergiát.** A szociális éghajlati alapnak és a modernizációs alapnak elsőbbséget kell biztosítania az ilyen projekteknek, valamint az azokat támogató lakásfelújításoknak.

A MAGYAR KÖZÖSSÉGI-ENERGIA-SZEKTOR ÁTTEKINTÉSE

18

bejegyzett energiaközösség

Ezek többségének indulását a kormány társfinanszírozta kísérleti projektek formájában.

2,7 GW

egyéni, háztartási méretű (HMKE <= 50kWp), napelemes kapacitás csatlakozott a hálózatra 2024 végéig.

296 231

HMKE méretű napelemes rendszer kerül bruttó elszámolásba 2034-ig, ezek **lakossági, önkormányzati, kisvállalkozó tulajdonosai** feleslegüket optimálisan energiaközösségekhez csatlakozva tudnák helyben megosztani.

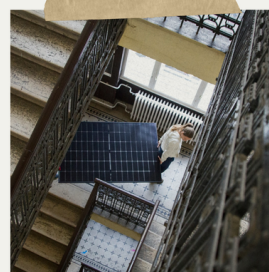

Újrabefektetés az energiahatékonyságba

A **Kazán Községi Ház** bérlői úgy döntöttek, hogy a **36 kWp** teljesítményű, tetőre szerelt napelemek által termelt áramért ugyanannyit fizetnek, mint a hálózatról vásárolt áramért. A megtakarított pénzt a régi ipari épület energiahatékonyságának javítására fordítják.

A számlák csökkentése

A **KESZ Községi Energia Szolgáltató Nonprofit Kft.** állami támogatásokkal és közösségi finanszírozással háztartási méretű napelemeket telepít és üzemeltet közösségi helyszíneken, ezzel csökkentve azok rezsiköltségeit. **200 kWp**-es portfóliójukban megtalálható kulturális inkubátorház, családi üvegmanufaktúra, önkormányzati mentálhigiénés központ és idősek otthona is.

Technológiai innováció

A **Bábolna Energiaközösséget** a helyi önkormányzat hozta létre a helyben termelt megújuló energiaforrások, köztük a középületek, ipari üzemek és családi házak napelemes termelésének, valamint a helyi termálfürdőben keletkező biogáz helyi felhasználásának optimalizálása érdekében. **Innovatív energiamenedzsment** rendszerük segítségével valós időben tervezhetik, követhetik és szabályozhatják a helyi megújulók termelését és fogyasztását.

